Ärende: B 21/2021 rd Regeringens berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2021

Finlandssvenska teckenspråkiga r.f. utlåtande om tillämpningen av språklagstiftningen 2021.

Finlandssvenska teckenspråkiga r.f. tackar grundlagsutskottet för möjligheten att bidra med eget yttrande.

Föreningen stödjer Finlands Dövas Förbunds yttrande när det gäller teckenspråkigas rättigheter samt teckenspråken i sin helhet. Med vårt yttrande vill vi lyfta upp ett par saker som gäller finlandssvenskt teckenspråk och för språkgemenskapen.

Revitalisering- /stimulansprogram för finlandssvenskt teckenspråk
Det finns inget sådant program för finlandssvenskt teckenspråk i dagsläget, utan Undervisnings- och kulturministeriet har gett finansiering för insatser som främjar språkets vitalitet. Samt för år 2022–2023 att påbörja planeringsarbete för ett program, men ingen garanti finns för fortsatt finansiering efteråt. Hittills har alla statliga understöd för det finlandssvenska teckenspråket varit tidsbegränsade med osäker framtid, detta påverkar arbetet för och med det finlandssvenska teckenspråket när det inte finns kontinuerligt stöd. Föreningen Finlandssvenska teckenspråkiga r.f. har i samarbete med Finlands Dövas Förbund utarbetat bakgrund till språkplanen för finlandssvenskt teckenspråk samt en kortfattad språkplan är under arbete.

Ansvar för forskning i och med finlandssvenskt teckenspråk som nu fördelats mellan Helsingfors universitet och Jyväskyläs universitet, och finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet pågår fram till slutet av året 2024. Efter detta finns det ingen information hur det kommer att fortsätta. Detta är också ett osäkert moment.

Tolkningstjänsten
Utbildning för teckenspråkstolkar i finlandssvenskt teckenspråk ordnades via LIVS 2 projekt som avslutades år 2020. Den medförde några fler tolkar men framtiden är fortsatt hotat på grund av brist på svenska teckenspråkstolkar, då det inte finns utbildning så finns det inte ”inflöde av nya tolkar”.

Folkpensionsanstalten, FPA, erbjuder distansservice men det är endast på finskt teckenspråk. Ännu idag måste finlandssvenska teckenspråkiga boka tid för att få finlandssvensk teckenspråkstolk, vilket hindrar spontana samtal och skötsel av vardagliga ärenden.

Nödcentralsverksamhet
Möjlighet att ringa via tolkningstjänst är begränsat till vardagar mellan kl. 8.00 – 16.00 vilket inte är anpassat för realistisk livsstil. Detta har märkts under året att det skett nödsituationer utanför pilotverksamhetens tid vilket skapat diskussioner bland döva. Våra liv pågår 24/7 precis som andras i samhället. Samt just denna tjänst erbjuds endast på finskt teckenspråk.

Diverse pilotprojekt som sker nu med 112 tjänsten, Suomi.fi app med flera erbjuds endast på finskt teckenspråk även om det står i regeringens berättelse, *teckenspråk*, så innebär det inte per automatik att olika tjänster erbjuds på båda teckenspråken.

Finlandssvenska teckenspråkiga r.f.
Tilkgatan 7
00300 Helsingfors
info@dova.fi
www.dova.fi

Småbarnspedagogik, undervisning

Det finns inte fler lärare som kan undervisa i finlandssvenskt teckenspråk, detta är en utmaning idag. Dock har möjligheten att erbjuda distansundervisning inom småbarnspedagogik och grundutbildning ordnats via projekt Språkstyrka, som finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet år 2021 samt år 2022. Pågående projekt tar slut i mars 2023 och framtiden är oviss, fortsatt finansiering behövs.

Sannings- och försoningsprocess

”Tecknade minnen” projektet avslutades med publicering av rapport den 15.12.2021, det är en väldigt viktig process för döva och teckenspråkiga. Då rapporten endast finns på finska och det inte finns översättning till svenska eller till båda teckenspråken innebär det att målgruppen i sig blivit utesluten med tanke på innehållet av processens slutresultat. Finlandssvenska teckenspråkiga dubbelt eftersom finns inte på vårt språk. Vår förening önskar att denna process ska fortsätta och att alla språkgrupper inom dövsamfundet hädanefter ska inkluderas och få information på sitt språk.

Coronaepidemin och informationstillgång

Tolkning till teckenspråk vid statsrådets presskonferenser samt YLE:s specialsändningar var ett viktigt steg, men *teckenspråk* i detta fall gällde endast finskt teckenspråk. Finlands Dövas Förbund fick respons att många finlandssvenskt teckenspråkiga hade svårt att förstå den finska tolkningen, statsrådet ordnade en annan lösning med översättningar via Youtube. Dock publicerades översättningarna till finlandssvenskt teckenspråk mellan 4–14 dagar efter att övriga fått informationen. Det har inte funnits och finns inte information på regional nivå på finlandssvenskt teckenspråk.

Slutord

Rättigheter ska gälla båda teckenspråken och det är viktigt att uppmärksamma det faktum att det finns fortfarande brister för finlandssvenska teckenspråkiga Många insatser görs och framsteg finns, som föreningen är tacksam och glad över, men dessa är alla på korttid. Med osäker framtid gällande finansiering är det omöjligt att göra upp långsiktiga planer och därmed åtgärder.

Magdalena Kintopf-Huuhka

Finlandssvenska teckenspråkiga r.f. verksamhetsledare
Magdalena Kintopf-Huuhka

Helsingfors 16.3.2022